

**RIKSFÖRBUNDET
SVERIGES
MILITÄRKULTURHISTORISKA
FÖRENINGAR**

Hårkmon i Lit den 11 oktober 2024

Diarienummer: **u24013-Re/Övr**
Vår tidigare skriv:
Er tidigare skriv: Ju2024/01121, 11/6-
2024
Svara senast:

Till: Sändlista

**RIKSFÖRBUNDET SVERIGES MILITÄRKULTURHISTORISKA FÖRENINGARS
(RSMF) REMISSVAR ÖVER BETÄNKANDET SOU 2024:31 EN
ÄNDAMÅLSENLIK VAPENLAGSTIFTNING (JU2024/01121)**
(0 bilaga)

Presentation av RSMF

RSMF omfattar närmare 40 föreningar och 3000 aktiva medlemmar. Föreningarna ägnar sig åt att levandegöra vårt militärkulturhistoriska arv genom medverkan vid olika publika arrangemang, där publiken kan se allt från landsknektar och karoliner till indelta soldater och kalla krigets epok. Förutom uniformer, kärror, hästar och kanoner, så ingår självklart eldhandvapen av olika historiska modeller och antändningsanordningar i utrustningen som förklaras och demonstreras.

Såväl originaltillverkade vapen som repliker används. Somliga aktiva medlemmar ägnar sig åt organiserat målskytte med sina svartkrutsvapen vid sidan om verksamheten inom RSMF men långtifrån alla. Vissa aktiva medlemmar är också samlare men de flesta har bara de vapen som är nödvändiga för den uniform man äger. Huvuddelen av förbundets medlemmar använder aldrig vapnen annat än för lösskjutning i samband med övning inför och vid uppvisningar.

Gemensamt för de vapenmodeller som används är att de är gamla, tunga och långa. De använder lösa laddningar med svartkrut och kräver flera handgrepp som gör att det ofta tar minst 30 sekunder att ladda om mellan skott. Kort sagt, de är inte längre attraktiva som vare sig krigsmateriel eller brottsverktyg. Det utgör däremot ett nödvändigt instrument för att levandegöra vår historia på ett realistiskt sätt som engagerar medlemmar och efterfrågas av publik. Utan möjlighet att använda dessa vapen vid övningar och uppvisningar ändras verksamhetsförutsättningarna för en rad historiska evenemang drastiskt.

Yttrande

Riksförbundet Sveriges Militärkulturhistoriska Föreningar (RSMF) anser att de författningsändringar som utredaren föreslagit, inte tillräckligt undanröjer det som i onödan försvårar för RSMF medlemmar att levandegöra svensk militär kultur och historia samt att regelverket på vapenområdet fortsatt är svåröverskådligt och otillgängligt beträffande tillstånd för innehav för andra ändamål än skjutning med skarp ammunition.

Riksförbundet Sveriges Militärkulturhistoriska Föreningar, RSMF
c/o Riksförbsekr. M. Andersson, Hårkmon 110, SE-836 92 LIT
Epost: sekreteraren@rsmf.nu Hemsida: www.rsmf.nu
Orgnr: 802409-2994. Postgiro: 47 26 60 - 0

RSMF delar helt målsättningen att motverka förekomsten av illegala vapen i landet och att förhindra att vapen kommer till brottslig användning. RSMF anser dock att de vapentyper som medlemmarna använder, vid och inför militärhistoriska uppvisningar av svenskt soldatliv tidigt 1600-tal till sent 1800-tal, inte rimligen bör betraktas som en risk eller problem i detta sammanhang.

RSMF anser att det är värdefullt för samhället och enskilda att kunna gestalta eller uppleva en tidstrogen historisk militär verksamhetsmiljö och att militärhistoriskt korrekt uppvisningsverksamhet är ett exempel på ett godtagbart ändamål som inte avser skarp skjutning men som kräver ett innehav av funktionsdugliga vapen. Detta för att kunna förevisa historiskt intresserade hur de använts av våra förfäder och att mer allmänt kunna intressera en publik vid ett historiskt evenemangsinslag på ett säkert sätt.

När det gäller mynningsladdade handvapen för enkelskott som inte är avsedda för gastäta patroner, anser RSMF att även repliker av sådana vapen tillverkade efter 1890 ska vara undantagna. Föreslagen reglering gör det omotiverat svårt för huvuddelen av RSMF medlemmar att bedriva sitt historiska intresse. RSMF verksamhet innebär ett behov av tidsenligt korrekta vapen som inte kan tillgodoses på något annat sätt med antika original eller repliker av rätt modell. De få som har lyckan av att äga ett antikt skjutvapen behöver å ena sidan inte innehavstillstånd men nödgas å andra sidan slita på sitt antika vapen vars funktionssäkerhet i vissa fall kan vara svårbedömd. Säkerhetsmässiga och antikvariska fördelar med nytillverkade repliker talar för att dessa eftersträvas.

För innehav av en replik av historiskt vapen, krävs dock att Polismyndigheten prövar ansökan om tillstånd, vilket innebär en ökad kostnad för både staten och RSMF aktiva medlemmar. Det sätt som ansökan först formuleras av den enskilde sökande och därefter tolkas av Polismyndigheten, riskerar att leda till olika beslut vilket här ska beskrivas. En sammanslutning inom RSMF får inte ges tillstånd eftersom RSMF verksamhet *inte avser målskytte* med vapnen utan endast uppvisningar med exercis och skjutning av lösa skott. En enskild person som uppfyller grundläggande förutsättningar och lämplighetskrav kan däremot ges innehavstillstånd förutsatt att han lyckas formulera ett godtagbart ändamål för att inneha en av replik av rätt modell och att Polismyndigheten inser att behovet av att använda tidstypisk vapenutrustning vid militärhistorisk verksamhet inte kan tillgodoses på något annat sätt.

Ändamålet kan då vara formulerat på ett sätt som leder till att den militärhistoriska verksamheten antingen tolkas som ett:

1. *udda skjutningsändamål* (trots att avsikten inte är att använda vapnet för målskjutning, utan endast för lösa skott) eller
2. *udda ändamål som inte innebär skjutning* (men då krävs särskilda skäl för att vapnet ska få behållas i brukbart skick och vapnet får inte utan särskilt tillstånd användas för skjutning av *lösa skott*).

Det kan inte vara lagstiftarens mening att på detta sätt omöjliggöra eller försvåra ett innehav och en ofarlig användning av en kategori vapen vilka uppenbart är att betrakta som antika vapen. Vapen som när de innehas i original inte ens omfattas av vapenlagen men väl som repliker leder till dessa tolkningssvårigheter med rättsosäkerhet som följd. RSMF motsätter sig därför förslaget i denna del.

RSMF förslag

RSMF föreslår att vapenlagen, i likhet med det som gäller salutkanoner, undantar alla mynningsladdade handvapen för enkelskott som inte kan laddas med gastäta enhetspatroner, oavsett om de är i original tillverkade före 1890 eller repliker tillverkade efter 1890, från att vara skjutvapen i lagens mening.

RSMF föreslår därför följande lydelse i vapenlagens 1 kap 5§:

5 § Vad som sägs om skjutvapen gäller inte

- a) salutkanoner och mynningsladdade handvapen för enkelskott som inte kan laddas med gastäta enhetspatroner,
- b) skjutvapen som har tillverkats före år 1890 och som inte är avsedda för gastäta enhetspatroner,
- c) bultpistoler avsedda för byggnadsarbete,
- d) andra arbetsverktyg avsedda för slakt eller för industriellt eller liknande bruk, och
- e) skjutplanordningar avsedda för livräddning eller liknande ändamål.

RSMF föreslår alternativt att regeringen överväger andra nödvändiga ändringar i vapenlagen och vapenförordningen som medger ett förenklat tillståndsförfarande för mynningsladdade handvapen för enkelskott som inte kan laddas med gastäta enhetspatroner tillverkade efter 1890. Ett sådant förenklat tillståndsförfarande ska innebära att enskild eller auktoriserad sammanslutning kan inneha denna vapentyp för skjutningsändamål som endast avser uppvisningar med lösa skott.

Konsekvenser för militärhistoriska uppvisningar

RSMF inser att utredaren knappast avsett eller anat de stora utmaningar som förbundets medlemmar kommer ställas inför vid tolkning av definitioner och formulering av ändamål med ett vapeninnehav av så ringa betydelse för allmän trygghet och säkerhet. Tolkningar som enkelt kan undvikas genom undantag i vapenlagen men som om de kvarstår riskerar få så stor betydelse för den fortsatta verksamheten inom förbundet och möjligheten för allmänheten att ta del av en levande militärkulturhistoria vid uppvisningar i framtiden.

— — —

I detta ärende har Styrelsen för RSMF beslutat. Förbundsjurist Johan Rydén har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har också förbundssekreterare Mikael Andersson och riksförbundsrådsordförande Sten Aleman deltagit.

Hårkmon i Lit dag som ovan
ex officio:

Mikael Andersson
Riksförbundssekreterare

Sändlista:
Justitiedepartementet,
ju.remissvar@regeringskansliet.se
Som orientering:
ju.L4@regeringskansliet.se
Inom RSMF:
Styrelsen och riksförbörjtm